

Patenttilääke

Lääkärit ovat parempia kuin patenttilääkkeet, väittävät valistuneet. Kaapro Jääskeläinen selittää, että kummatkaan eivät ole parempia. Minä puolestani luotan hyvään patenttilääkkeeseen. Tuon luotteeni puolteeksi kerron Suomesta erään tapahtuman, yhden tuhansista samanlaisista ja joka on totinen tosi.

Itikkaharjun hallitusväki oli aivan keskitalvella joutunut hiukan surumieliseksi. Taavetti, huoneenhaltija, oli ollut jo kaksi kuukautta työtönnä. Ei sen vuoksi, että ei olisi kehdannut tehdä, vaan talollisten ei lyhyen päivän aikaan kannattanut teettää. Siis jokseenkin luonnollinen syy leivän loppumiseen ja siitä johtuneeseen surumielisyyteen, vaikka talolliset sanoivat: "laiskusissaan makaa". Kesätienestit olivat jo pari viikkoa sitte loppuneet ja vanhoja säästöjä ei ollut. Olisi se Taavetti tehnyt kotona käsitoita, nikkari kun oli, jos olisi tarveaineita saanut, mutta isäntä ei antanut, ei yhtä astianlautapuuta kuusikostaan; piti näet säästää tukkimetsää. Suksipuita ei liioin saanut koivikosta ottaa, ne piti rullatahaalle säilyttää ja kun vit-samertojenkin teko ja käyttö oli laissa kielletty, säästyivät tuo suonlaita-pajukkokin Taavetin ahkeruuspyrinnöiltä — samalla antaen ymmärtää, että rämeiköllä kasvava vaivanen pajukin voi yksinomistajain pyhyttä puolustaisissa kieltää nälkäiseltä leivän.

Itikkaharjun "mäkitupa" oli aivan isäntätalon pellonaidan vie

ressä. Peltoa ei ollut, mutta kartanoa piti nimen vuoksi löytyä. Siihen kuului: pieni, musta, yksilasinainen tupa, edessä veranta tehty pystyynladotuista aidaksista ja päivättömällä seinustalla aidaksista ja havuista tehty kylkeinen, joka toimitti navetan virkaa, siinä kartano. Kun oli kerran navetta, niin piti hän se olla lehmäkin. Isäntä oli armelias Taavetin joukolle ja antoi syksyllä vanhan lehmän kymmenen markan vuoriruokkoa vastaan. — Eihän se ole koronkiskomista, jos ottaa 50 markasta 10 markkaa korkoa vuodessa — varsinkin auttaissaan.

Niin, Taavetti oli työtönnä, mutta nyt tarvittiinkin kotona, sillä Anna-Kaisa tuli toissapäivänä sairaaksi. Sen jälkeen kun leipä loppui, oli se jo vähin "jalahtaalta" valitellui, mutta nyt tuli ihan vuoteen omaksi. Taavetin täytyi tehdä huushollityöt, hoitaa punikki ja siitä saadulla maidolla ravita viittä pientä tulevan äänioikeuden omistajaa. Taavetti itse kesti vielä, mutta kovin se jo tuntui arveluttavasti heikontavan. Eräänä aamuna heittikin hän perheensä herran huostaan ja lähti taas isäntätaloonsa. Sieltä sai kun saikin suurella rukouksella hevosen, käydäkseen kirkolla tohtorissa — mutta ensin piti isännän merkitä Taavetin kontolle neljä markkaa, ajatellen: joutilas hevonen, tienatkoon parissa tunnissa viikon hyviä kesäpäiviä — ja onhan autettava köyhäkin. Tohtori selitti Taavetin vaimossa

olevan ankaran kuumeen, ja antoi lääkkeit, säännön mukaan: köyhille ilmaiseksi. Sitten kävi Taavetti kunnanmiehen luona syömisen apua pyytämässä, — joka päätarkoituksena olikin reis sulle lähtiessä, vaikka ei ollut tohtinut isännälleen sanoa, — mutta kunnanmies vastasi jyrkästi: "ei, laiskoille ei mitään". Tuli sieltä Taavetti illalla rohotoineen kotiin. Mutta eipä ne rohdot sattuneetkaan käyppiä. Anna-Kaisa kävi vaan entistään heikommaksi.

Seuraavana päivänä oli isäntä-talossa suuret juhlat, ristiäiset, joihin luonnollisesti pastorikin saapui. Anna-Kaisa tuon kuul-tuaan ja tuntien loppunsa lähes-tyvän, pyysi saada puhutella pastoria, jos Taavetti saisi hänet tulemaan. Ihme kyllä, pastori tulikin ja alkoi parannuspuuhan-sa. Nähtyään, että siinä synti-nen niin heikkona makasi, katsoi hän ajan parhaaksi ohjata se herran tielle. Ankaruudesta saarna syntisestä elämästä, josta rangaistuksena tämäkin tauti oli, ja siitä etteivät "murehtineet ju-malan mielen jälkeen". — Kun papin puhuessakin sairas sydän-alaansa hivellen syömisestä su-patteli. — "Etsikää ensin ju-malan valtakuntaa, niin kaikkea teille annetaan." Lopuksi kum-minkin lauhui ja lohdutteli: "Ottakaa vastaan tämä vastoinkäyminen kärsivällisyydellä ja nöyryydellä, sillä herra, herra teitä suuressa rakkaudessaan täl-lä tavoin etsiskelee ja et-että —

Sairas kumminkin heikkoni heikkonemistaan ja epätoivo kas-voi ylimmilleen. Nyt lähti Taa-vetti vielä kerran, vaikka toivo-tonna, isäntänsä armoja rukoile-

maan, pyytämään vaikka vähän-kin syötävää. Ja nyt tapahtui ihme, joka sai Taavetin ällisty-mään. Isäntä tuskin kuultuaan Taavetin arkailevan pyynnön, käski renkinsä viedä Taavetin tuvalle säkin jauhoja.

"Kussa hätä on suurin, siellä on apu lähinnä", huokasivat us-kovaiset naapurit tuon tapauksen kuultuaan, ja siunasivat isäntää.

Oikea syy tuohon isännän ih-misystävälliseen tekoon ei ollut "ylempätä sallittua". Isäntä pastorilta kuultuaan vaimon ole-van kuolemaisillaan, ajatteli: "Jos se ruoja kuolee kuitenkin, niin viedään sitten koko joukko vaivaistaloon, jossa lasten elatuksen eteen pidetään sitte Taavetinkin työstä. Ja silloin jään minä nelimarkkasestani eli viikon päivätyöstä. Paras pitää ne hengissä kevääseen asti, sillä onhan Taavetti rehellinen ja kova työmies, sekä — hm — voin-han panna jauhosäkille hintaa tuollaisessa tapauksessa."

Taavetti palasi kovin iloisena kotiin, kiittäen, pitkästä ajasta, jumalaa ja isäntäänsä. Heti tuli takkaan ja pata tulelle, sillä olihan nyt puurovehkeitä. Paljo ei puuroa keitetty — sillä Taa-vetti tunsu vaistomaisesti, ettei sovi nyt syödä mahamäärällä — yksi kupillinen se riitti koko perheelle sillä kertaa. Noin kol-men tunnin perästä — kuten lääkettä ainakin — toinen ku-pillinen ja — seuraavana päi-vänä oli Anna-Kaisa jo jalkeilla ja koko perhe iloinen ja terve.

Tässä näette taudin kohtauk-sen, jossa ei auttanut lääkäri eikä pappi, mutta auttipahan vanha patenttilääke — ruisjau-hopuuro. Juho Reittu.